

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fo-
gadtnak el.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatali illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyil.tér-
és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe itsor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Közegészség-ügyünk.

Az időjárás rendkívülisége, az európaszerte uralkodó csapadékok folytán közegészségügyünk — dacára az újabb közegészségügyi törvény életbeléptetésének, — fényesnek egyáltalában nem mondható. Kanyaró, sarch, diphteritisz, himlő uralkodnak egyik-másik vidéken, szedve az áldozatokat különösen a szegényebb sorsuak köréből, kik beteg családtagjaikat a legjobb akarat mellett sem gondozhatják kellőképen, s az orvosok utasításainak, minden erejüket megfeszítve sem tehetnek eleget. Így a lakosság számából a halálesetek csakis a járványok által megkimélt — valljuk meg — nagyon is kevés vidéken vannak arányban, míg legtöbb helyt ijesztő mérvben felül is mutatják azt.

Hiszen úgy tudjuk, eddig is fordultak elő járványos betegségek, de vajmi ritka esetben fészkelte be egyik-másik itt vagy ott. A járvány megszűnván, egészségi állapotaink csakhamar normalis viszonyok közé jutottak, — míg most vándorol egyik-másik kór vidékről-vidékre, szedve mindenütt az áldozatokat.

Tagadhatatlan, hogy az egészség fentartásának alapja a jó levegő, egyszerű, de tápláló eledetek élvezete s a jó ivó víz. Vidékünkön az első ellen, még a mostani rendkívüli időjárás mellett sem lehet panaszkodni, a czélszerű tápanyagok használása a rendkívüli olesóság mellett még a szigorubb anyagi körülmények közt levőknek is meg van könnyítve; míg az utóbbinak használhatóságáról legalább városunkban, — dacára annak, hogy forrásban duslakodó területen fekszik, — kellőképen gondoskodva nines.

Ugyanis köztudomás szerint a kiskut és csurgó szolgáltatják a legjobb ivóvizet. Csak hogy az egyik a városon kívül fekszik, sáros időben csak bajjal és ke-

rülő utaken közelíthető meg s nem is részesül oly gondozásban, mint a minőt megérdemelne; ez utóbbi pedig oly kezdetlegesen épített ki, hogy toldozgatására rendes rovatot nyithatnak a város atyái, nem épen előnyére nagyon is igénybe vett pénztárunknak, míg a város északi részén levő egy-két jó ivó vizet szolgáltató kutat a tulajdonjog szentsége védi.

Így vagy épen nem, vagy csak elvétve juthatunk jó ivó vízhez, esős időben pedig alig, mert kutjaink legtöbbjében ilyenkor lényegesen változáson megy át a víz, az egyetlen kiskutat kivéve.

Ezek mellett, ha figyelembe vesszük azt, hogy városunkban sok oly lakóház van, mely sem közegészségügyi, sem tűzrendőri tekintetben a kívánalmaknak meg nem felel, sőt járványok idején valóságos fészkei a ragályos betegségeknek: nem fogunk csodálkozni a felett, hogy városunkban a halálesetek száma tulnagya a népesség arányához viszonyítva, még rendesebb időjárás mellett is.

Épen ezért örültünk mi s üdvözlöttük melegen a városban alakult közegészségügyi bizottságot. Évek óta várjuk azon czélszerű reformok keresztülvitelét, melyek ez abnormis helyzetet segíteni vannak hivatva, — azonban mindez nem történt meg, legalább oly mérvben nem, mint városunk közegészség-ügye megköveteli.

Ohajtandó tehát, hogy e bizottság, élén a város derék orvosával, támogattatva a rendőri kapitány által, azon csaknem dülőlélben levő egészségtelen lakokat, melyekkel különösen az udvarok belsejében léptenyomon találkozhatunk, orvos-rendőrileg megvizsgál-tassa, s ha kifogás alá esnek, kiüríttesse, vagy leromboltassa, még pedig kivétel nélkül. — Emésztő-, trágya- és szemétdödrökkel minden tulajdonos lássa el udvarát; a tisztátalan víznek az utcára való rend-

szeresen gyakorolt kiöntése szigoruan büntetessék; a rendőrségnek tétössék köteleességévé, hogy az egyes utcák tisztántartásának ellenőrzését ne a kiszögezett táblákra bizza, mert bizony az senkit sem fog elárulni, hanem azon tagjaira, kik az őrzatot teljesítik; végre pedig bármily uton gondoskodnunk kell, hogy a csurgó és kiskut rendes használható állapotba hozassanak, sőt ha lehetséges, a szomszéd halmok egyik-másik forrásának vize a piacra bevezetessék.

Ha ezek megtörténnek, városunk lakóinak száma nemcsak a bevándorlások, de a születések által is úgy hisszük, tetemesen fog szaporodni, mert a halálesetek okvetlenül kevesbedni fognak. **Prospectus.**

A Rimaszombatban 1886. évi márczius hó 29. és következő napjain tartandó rendes tavaszi megyebizottsági közgyűlés tárgysorozata:

1. Alispáni jelentés a közügyek állapotáról.
2. Alispán választás.
3. Közmunka- és közlekedésügyi miniszteri rendelet a Gortva-patak szabályozása tárgyában elrendelt fegyelmi ügyben.
4. Belügyminiszteri rendelet néhai Szontagh Bertalan arezképének lefestése tárgyában.
5. Földmivelési miniszteri rendelet a vízi könyvek be-rendezése és kezelése tárgyában.
6. Földmivelési miniszteri rendelet a vízduzzasztó művek tárgyában.
7. Földmivelési miniszteri rendelet az általános vízjogi törvény tárgyában.
8. Közmunka miniszteri rendelet Kovács Ákos kir. mérnök áthelyezése tárgyában.
9. Közmunka miniszteri rendelet az uti ügyekben megtartott vizsgálat tárgyában.
10. Belügyi miniszteri rendelet a bányamunkások elvé-rezésének megakadályozása tárgyában.
11. Bizottsági jelentések a pénztárak évi számadásainak megvizsgálásáról. (Általános.)

T Á R C Z A.

Márczius 15-ikén. *)

Legyen e nap lelkesedés napja,
A szabadság örömmünnepe!
Zengjen a dal, hön dobogjon a szív,
Oserényünk örök székhelye!
Zengjen a dal s éltető szavára
Derüljön fel a mult fényugára!

Derüljön fel s ébredjete véle
Hős bajnokok, ti félistenek!
Dicsőült hon leányok szivei
Dobbanjatok lelkesitetek!
„Él a magyar! áll még Buda vára!“
Ti szerzete, honfi vér volt ára.

Nem a hivság kérdése gyujtá
Lángra, tette a ti kebletek;
Nem a diesvágy szédítő tetője,
A hol bizton járni nem lehet:
A szabadság biztató reménye
Szállt kebletek tiszta rejtekebe. —

Titáni harez volt, mit harezolátok,
Csodák követték a hős nyomát.
Csodák! melyek századokra szólnak
S el sem hisznek tán az unokák.
Beh szerettem volna akkor élni,
— S ily tusában a halált megérni! —

Hol nyugosztok? hol borult reátok
A halálnak néma éjjele?
Itt is, ott is! — nagy temető e föld —
Höst takar be minden porzeme, —
Oh magyar nép! ha hull könyved árja:
Nem másra hull, hős apád porára!

Hajt-e repkény sirotok körébe?
Van-e emlék hantatok felett?
Nines! feledni tudnók mi is öket,
Kik védtek ez árva nemzetet?
Nem lehet! föl! itt a hálalóra;
Nyiljék az ajk méttő hálásóra!

*) Szavalt a szerző a helybeli főgymnasium „Tompá-kör“-e által márczius 15-én tartott emlékműnnepezen.

Zöld eserághból koszorut hantjokra!
Hős a nélkül nem hanvadhat el.
Szent imánk fel a magasba törjön!
Éltető hit árad onnar el.
Szent imánknak enyh-adó beszéde
Gyógy-malaszt a sajtó szív sebére. —

S kebleinkbe tiszta honfi tüztől
Szép, magasztos tettek érjenek;
Az erős a gyöngével, miként ök,
Tenni, tűrni egyesüljenek!
S ha kell, minden honfi készen álljon,
Élve, halva győzzön a viszályon!

Es ha így lesz, a vésznek harangja
Mekkonduhat, nem veszünk mi el.
Hir, diesóság lesz küzdelmünk bére
Az öröklét szép reményivel. . . .
Hir, diesóság vakító sugára
Vess örök fényt a magyar hazára!

Mihályi Lajos.

Hogy termett a honvéd?

— Felolvasatott márczius 15-én Makovicsky György által. —

A tizenkilencedik század magasztos eszméi alapjában megrázták egész Európát. Feltűntének nappjától vérről iratott a nemzetek történelme, magasan lengő zászlóikon a szabadság véres betűi ragyogának.

A szabadság, az emberiség e fénylő napja, mely kiesinyt, nagyot, szegényt, gazdagot egyaránt áthat, egy szívve egyesít, mely milliók s milliók keblében táplálja, élesíti a szent lelkesedés tüztét, mely népeket, nemzeteket szólit sikra a nevet tapasó zsarnoki önkény ellen: mintegy villám futotta át a nemzeteket, s a nemzetek birtokukká tevék. Tűzének hatása alatt a rabszolgá népek egyenként szálltak sikra, pirosló arez-szal s piros zászlókkal, hogy a zsarnokságot vérebe fojtsák.

Ezen Európa minden zugába elhatott szózat végighar-sogott hazánk bércein, végig beláthatlan siktérein is; be-töltötte, áthatotta e nép szenvedésteljes keblét; felkorbácsolta a helyzetökből különben [is kizavart hullámokat, melyek to-ronymagasságnyira torlódtak fel elnyomóinak feje felett; be-világította a nemzet dieső multját, s ragyogó világánál derül-tebb jövő mosolygott feléje. — A szabadság szava lángba borította a magyart, eszméjének zászlója alatt küzdtek ök is a diesők, a nagyok, a honvédek, kiknek nevei véres betűkkel írják a történet fényes lapjaira, kiknek hősiessége csodákat

mivelt a XIX. században, kik fegyvereikkel a diesőség babér-koszoruját tűzték a magyar homlokára egész Európa előtt, mely látta s csodálta.

Midőn megkondukt hazánkban a vész harangja, midőn hiro futanodott az országban, hogy veszély fenyegeti a hont: a rémhírek lázas tevékenységre sarkalták a hős nemzetet. Már báró Wesselényi Miklós ápril 29-én a „Radikal-körben“ tartott diszlokoma alkalmával előadván a szerb lázadásról szóló híreket, lelkesedve felkiáltott: „Veszélyben van a hon, fel mindnyáján, a ki magyar, a ki polgár!“ S szavai nem pusztában hangzottak el, a kormány gyorsan, erélyesen intézkedett. Május 16-án gróf Battyányi Lajos miniszterelnök felszólítást intézett a néphez, melyben a királyi trón, a haza s az alkotmány védelmére hívja fel, s bizalmas szavainak nem várt eredménye lett: a felszólítás gyújtólag hatott a nemzetre, s ország-szerte megkezdődött a toborzás.

Másnapra a felszólítás után fővárosunk utcáit nemzeti zászlók alatt lelkes, vig kedélyű toborzók járták be. Felhang-zott a kis csapat ajkain a dal, a Rákóczy-induló szivrázó hang-jával a lelkesedés tüztét önté a fiatal leventékbe, s minél to-vább mentek, annál többen sorakoztak a nemzeti zászló alá.

Fővárosunk tanuló ifjusága lelkesült, kigyult arczczal tódult a beiratkozás színhelyére, a nemzeti muzeumba. Az első, ki beiratta magát, Brandl Károly nevű jogász, a második Illésy György volt. Mintegy varázsütésre állott készen tíz zászlóalj, s csak nevet kellett adni az új seregnek. — Erre Kiss Károly akadémiai tag, idézvén Kisfaludy Károly „Élet korai“ ezimű költeményének eme sorát: „Nem esüged a honvéd, tisztjét teljesíti.“ első katonáinkat honvédeknek nevezték el. Brandl Károly s Illésy György voltak tehát az első magyar honvédek.

Fővárosunk így megmutatva példát, a lelkesedés tovább terjedt. Elhatott a többi városba is, el a falvakba, a távol eső pusztákra, az ország minden részébe. A kor jelszava behang-zott a kastélyok fényes termeibe, be a szegény alacsony kunyhójába, a mester műhelyébe: utat talált az iskolák poros pad-jai közé, utat a zárdafalak szent esendjébe. Az urfi ott hagyja fényes kastélyát, ott minden vagyonát, ősei hagyományából egyedül a kardot vivén magával; a pór félredobja ekéjét, ott hagyja szegényes otthonát, családi boldogságát, vasat vesz ke-zébe, s a haza védelmére siet. Az iskolák katedráiról, a temp-lomok szószékeiről, az utcák sarkköveiről a „Talpra magyar“ szavak hangzanak. A tanuló ifjuság odahagyja a műszak szent-télyét, nem Minervának, hanem Marsnak megy áldozni, s lel-kes tanáraival együtt a haza védelmére siet.

A klastromok szent lakói, a papneveldék fiatal szónokai piros sipkával s kávészinű atillával váltják fel reverendáikat,

12. Indítvány az országos általános kötelező tűzkár-biztosítás érdekében.

13. Az 1886. évi közmunka szolgáltatás feladványa, beosztási tervezete.

14. Bizottsági jelentés a közmunka kezelési szabályrendelet tervezettel.

15. Bizottsági jelentés a tisztii nyugdíjintézmény alapszabály tervezetével.

16. Bizottsági jelentés az alispáni hivatal átvételéről.

17. Liptó, Győr és Zólyom megyék átirata a megyei alkalmazottak nyugdíjaztatása érdekében.

18. Közmunka miniszteri rendelet az oszgyáni hátralékos közmunka váltáság leírása tárgyában.

19. Néhai Szontagh Bertalan temetési költségeinek a törvényhatósági alaphól leendő kifizetése.

20. Szatmármegye átirata a magyar közműv. érdekében.

21. Torontálmegye átirata a magyar közműv. érdekében.

22. Aradmegye átirata a közig. reformálása érdekében.

23. Hevesmegye átirata a közig. reformálása érdekében.

24. Nógrádmegye átirata a tanúként beidéztetett esend-örök illetménye tárgyában.

25. Torontálmegyei gazdasági egyesület átirata.

26. Belügyminiszteri rendelet Kakas Julianna és társa illetőségi ügyében.

27. Zemplénmegye átirata a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslat érdemében.

28. A megyei pénztárak és alapok január havi vizsgálátáról szóló alispáni jelentés.

29. A megtartott pénztárvizsgálatokról szóló bizottsági jelentés.

30. Az 1885-ik évi pénztári forgalomról szerkesztett kimutatás.

31. Somogy megye átirata a gazdasági válság meggátlása tárgyában.

32. Az 1886. évi közmunka szolgálományok összeírásai.

33. Bizottsági jelentés a megyeházi hivatalos helyiségek czélszerűbb új beosztása tárgyában.

34. Különböző bizottságok és választmányok kiegészítése.

35. Forgácsfalva, Drabszék, Otilia községek birtokait terjesztő szolgabírói jelentés.

36. Gyuricza András kórházi gyógydíjainak behajtása tárgyában szolgabírói jelentés.

37. A megyei közbiztonsági személyzet fegyverzetének eladását tárgyzó bizottsági jelentés.

38. Közmunkaváltásági díjak leírása tárgyában beadott kérvények.

39. Heitritter Zsuzsanna kórházi költségeinek leírása iránti javaslat.

40. Rimaszombat városnál behajthatlan gyógyalap pótdó leírása iránti kérvény.

41. A megyei szolgazemélyzet ruházata, irodai szerek stb. feletti árverés eredményéről szóló jelentés.

42. A magyarországi tanítók árvaháza érdekében felhívás.

43. Egészségügyi bizottsági vélemény a pelszuci gyógy-szertár felállítására tárgyában.

44. Az állategészségügyi rendeletek végrehajtásának revideálása.

45. Feled község kérvénye a tanítói nyugdíj kivetése tárgyában.

46. Rimaszombat városánál rendszeresíteni szándékolt városi mérnök- és adóvégrehajtói állomás engedélyezése iránti előterjesztés.

47. A megyei közigazgatási bizottság féléves jelentése.

48. Lukovistye község szegény alapjaira vonatkozó számadások.

49. Rimaszombati takarékpéztár 20 frtos ajándoka a nemzeti pénztár részére.

S a kik a szent ige hirdetőivé, a béke apostoláivá készültek lenni, azok a halál apostoláivá, magyar honvédeké lesznek; a gyenge gyermekekből, kik professoraik szigorubb tekintetétől is rettegtek, kemény honvédek lesznek, s kik reszkettek a tanár lábdobbanásától is, azok az ágyuk bönbölése közt a halállal néznek szembe; kik tintába mártott pennával a mathe-sist jegyezgették, vérbe mártott kardjaikkal az ellenség fejével számoltak, s véres kardhegyeikkel ragyogó betűket véstek a történelem lapjaira.

A köznép között hasonló a hangulat. Faluról-falura szól a zene, megzendül a toborzók ajkain a lelkesítő dal:

„Muzsika szól, verbuválnak, esapj fel öcsém katonának!”

S a dalra, a muzsika hangjaira jönnek a leventék, a daliás ifjak. Az apa maga küldi fiát a szent háboruba; az anya köny-nyezve bár, de szívesen eresztí oda, hova az elnyomott haza szenvedő hangja szólítja, hol babér terem a hősök számára; a menyasszony maga tüzi fel jegyese mellére a nemzeti kö-kárdát s néma fájdalommal omlik keblére, tudván azt, hogy mindennél elsőbb a haza; s az asszonyok, azok a 48-iki spár-tai nők, koszorut hintonak a toborzók utjába, midőn férjeiket, fiaikat a harezba viszik. Oly nagy a lelkesültség, hogy a nép tömegesen kel fel a veszélyben levő haza védelmére; fegyvert fog ki csak foghat. Megnéptelenednek a városok és a falvak, elmegy, a ki csak elmehet, csak asszonyok, bénák s aggok maradnak oda haza. A haza hívó szavára elhagyják az édes otthon, a csendes családi tűzhelyet, a bájos mezőt, el apát, anyát, gyermekeket, feleséget, menyasszonyt, mindent a mi kedve. A haza védelmére ajánlják vérüket s lesznek honvédek, lesznek hősök.

Nincs egyéb óhaja az ifjunak, miat honvédek lenni. Ujjal mutogatnak arra a ki otthon marad. Szegény és gazdag mind sorba beáll a zászlók alá; a ki bakancsot nem kap, mezteláb megy, télvíz idején, hóban fagyban. S nem fázna, mert melegíti őket a lelkesedés, a hazaszeretet tüze. Papok hirdetik a felkelést a templomokban, otthon a lányok sárnak, nem azért mert jegyeseiket, testvéreiket kísérik az élet-halál harezba, hanem azért, mert nem teremtette az Isten férfiakká; azért, hogy nem vehetnek részt a nagy szabadságharezban. Nem egy ábrándozik el közülök, gondolatai messze szállongnak, látja a véres csatákat, hallja az öldöklő fegyverek csörgését, a pus-kák ropogását, az ágyuk bönbölését vegyülni a baldoklók jaj-jaival; látja kedvese alakját csonka karokkal, véres arccsal, sebborította testtel, felette a győzelem angyalát babér-koszoru-val. Önkénytelenül is mély sobaj tör ki kebléből, melyre fel-oesodik ábrándjaiból s halkán rebegnek ajkai: „Óh boldog fér-
fiak, irigylésre méltó a ti sorsotok!”

Ezeket kivül még a közgyűlés határnapján is megkezdő s közgyűlési elintéztést igénylő ügyek.

Márczius 15-ike Rimaszombatban.

Városunk — mely a magyar szabadság ezen emlékünne-pét mindig híven ápolta kegyelettel szokta megünnepeelni — ez évben különösen nagy lelkesedéssel emlékezett meg az 1848-iki márczius 15-ről. Első sorban a főgymnasiumi „Tom-pa-kör“ imponans ünnepélye érdemel kiváló figyelmet, melyen a főgymnasiumi ifjuság egyszersmind önképzőköri munkálko-dásáról is számot adott több jeles dolgozat bemutatásával, énekléssel és szavatokkal. Valóban méltó elismerés illeti az ifjuság vezetőit, s ez alkalommal Bodor István és dr. Veres Samu tanárokat, kik fáradságot nem ismerő buzgalommal igyekeztek az ifjuság e nemes ünnepélyét létrehozni s azt élvezetessé és tanulságossá tenni.

Már a városi társaságok márczius 15-éről kedvezőtlenebb véleményre vagyunk kénytelenek mondani. Magában az feltűnő, hogy a régi szokástól eltérőleg — épen márczius 15-én, a mikor nemesak a forradalmat és szabadságot ünnepeleljük, ha-nem azt is, mi történelmünkben ugyanis ritka jelenség: az egyetértést, — épen e napon kell pártokra szakadnia társasá-gainknak, s sajnosan esett tapasztalunk, hogy ez által mind-két ünnepély fénye és jelentősége csökkent.

A nélkül, hogy a felidézett conflictusok birálatába és magyarázatába fognánk, egyszerűen őszinte sajnálatunknak adunk kifejezést a felett, hogy társaságaink így kétfelé sza-kadtak, annál is inkább, mert ez először történt és mert min-denütt, hol szervezett dalárda létezik, annak működése szokta a márczius 15-iki ünnepélyek fénypontját képezni, s őszintén ohajtjuk, hogy e kérdések lehetőleg simán és izgalom nélkül intéztessenek el, mert ezt a városunkban létező minden tes-tület jövője és érdeke ugy kívánja.

Egyébiránt a három ünnepély lefolyásáról a következő tu-dósításokat vettük.

* * *

Hétfőn délután 3 órakor a megyeház nagy gyűlésterme zsufolásig telt meg a város értelmiségét képező nagy és díszes közönséggel. A terem egyik végében egyszerű tribun volt fel-állítva, mely körül az ünnepélyt rendező tanárok, a „Tompa-kör“ tagjai és az énekkar csoportosultak.

Miután az énekkar a „Mi z új riad, mi nép tolong?“ kez-detű dalt elénekeltte, Bodor István, a kör elnöke tartott költői képekben, jellemzésekben gazdag megnyitó beszédet, melyben az 1848-iki márczius 15-ére visszaemlékezve, kimutatta, hogy e nap jelentősége abban áll, hogy a nemzet ekkor értette meg a korszellem intő szavát, s önként lerombolva a kiváltságok ódon falait, az ezekből támadt romokon 854.000 nemes 10 millió szabad polgárt emelt kebelére, majd vázolta a mai ün-nepély célját, mely nem egyéb, minthogy a márczius 15-iké-nek megünneplésével ébren tartani az ifjuságban a hazafias kegyeletet, s e mellett az eddig év végén tartatni szokott „Kazinczy-ünnepély“ helyett, ez alkalommal számot adni a „Tompa-kör“ évi működéséről. A megélt szavak beszéd után Mihályi Lajos szavalt a „Márczius 15-ikén“ című esi-nos alkalmi költeményét (Lásd tárczarovatunkat. Szerk.), majd Soós Miklós tartott hosszabb felolvasást az „1848. márczius 15-ike Pesten“ címmel. Szabó Mihály sikerült szavalt a (Tóth Kálmán „Előre“ című költeménye) élénk eljenzéssel jutalmaz-tott; míg Kovács Andor „Rimaszombat szerepe 1848/49-ben“ című felolvasása, helyi érdekű emlékezéseinel fogva is meg-érdemelt figyelemben részesítettet. Erdekes volt, midőn a fel-olvasó megemlékezett azon mozzanatról, midőn egy muszka tábornok elpusztítással fenyegetőzve közeledett Rimaszombat felé, s a város békítő küldöttséget küldött elébe, melynek tagjai

S a lelkesedés annyira hatja át némelyiköket, hogy leve-tik könnyű rubáikat s piros sapkát nyomnak fejükre s lesznek honvédeké. Gyenge karjaik nehéz fegyvert hordnak; kötötű helyett szurony villog kezükben; ölnék, gyilkolnak, mert a haza kívánja, s mert honvédek.

Ily lelkes gyermekeiből a honnak termettek a honvédek.

Egy nagy tábor az egész ország, egy varázsszó hadse-reget teremt a porból, honvédeket a békés szántó-vetőkől. Több a katona mint a fegyver, s ki puskát akar, el kell ven-nie az ellenségtől. S a magyar fiu, mihelyt puskát kap a ke-zébe, azonnal katona, azonnal hős; szembeszáll a szolgá sereg veteránjaival; s a ki még ma kapával a földet hasgatja, holnap az ellenség vérében szánt.

Harezba sietnek soraik lengő zászlókkal, fénylő fegyve-rekkel, tűz a szemben, bátorság a szivben, az igazság Istene velök, ki diadalról-diadalra vezet. Homlokára írva mindenik-nek e két szó: „Győzelem vagy halál“ s a jelszót hűségesen tartja meg mindenikük.

Zeng az ének, dörg az ágyu hegyen-völgyön, egy nem-zet küzd szabadságáért. A vér bőven omlik s leszivárog a földbe, le a sirboltig, hol ősök hamvai pihennek. Szép deli ifjak ra-kásra hullnak, sok hős vére áztatja a földet. De az nem bátor-talanítja el a honvédeket, ellenkezőleg, új lelket lehel beléjük, neki rohannak a biztos halálnak, életet azonban egy sem adja ingyen. Sokat küld el maga: előtt az örök utra, honnan nincs többé visszatérés. S ha elesik, utolsó szava: „Eljen a haza, eljen a szabadság!“ Örömmel hal, azon meggyőződésben adja ki lel-két, hogy tetemei szabad földben nyugosznak. Elesik, s jön helyébe, másik, harmadik, ki megbosszulja társát. Ha pedig kevés a honvéd, elhangzik a: „Kossuth Lajos azt üzenté, elfo-gyott a regementje“ s újra van sereg, az elesettek nyomába lép a ki él, a férfiak, a vének, nem lehet vége a hareznak, csak ha az egyik küzdőfél földre lesz tiporva.

De a vegzet másképp rendelte ezt. Eljött a világsi gyász-nap, s a másfél évig dicsően játszó magyar seregek letűntek a világ szinpadáról. De azért a szabadságharez fényes lapjai meg vannak írva a történet könyvében, vérrel és dicsőséggel. A honvédek emléke elevenen él a magyar nemzet szivében. Hősök voltak ők, kik mind megannyi Zrinyi küzdöttek a haza-gyilkosok roppant számu seregeivel, élet-halál harezot s elvér-zettek bajnok halállal a dicsőséggel vérmézején, melyet zsoldos seregek holtteteme borított. Elestek, hamvaik évtizedek óta jeltelen hantok alatt nyugosznak, de az eszme, melyet kép-viseltek, melyért vérüket ontották, él közöttünk s élni fog az utódok között.

Konyha József, Dapsy Vilmos, Haviár Dániel és Káposztás József voltak. A most már galambosz, im pozans alakú, tisztés patri-archa Konyha József épen két lépésnyi távolban hallgatta a róla való emlékezést a fiatalabb nemzedéknek, míg a közön-ség zajos eljenzéssel fejezte ki, hogy ez emlékezést a név iránti tisztelettel veszi tudomásul.

Az első szakaszt lugder Patriek szavalt a („Az ifjusághoz“ Réthy Andortó) fejezte be.

A második szakasz újra az énekkar nyitotta meg a „Mar-seillaise“ teljes praecisióval előadott riadó dallamával, mely után egy költői levelezés azon két szép darabja szavaltatott el, mely Szabó József volt társulati tag és Réthy Andor között váltatott, a melyek mindenikét volt alkalmunk annak idején lapunk tár-czarovatában közölni. Kiváló tetszésben részesült Makoviczky György „Hogy termettek a honvédek“ című felolvasása, mely-nek hazafias és különösen szép stylusa valóban megtepte a hallgatóságot, mely tudván, hogy az ifju felolvasó nem tisztán magyar ajku, a dicséretes szorgalomra és komoly tanulmány-ra valló igyekvést zajos eljenzéssel jutalmazta.

Leghatásosabb pontja volt az ünnepélynek Ábrányi Emil „A koldus“ című remek költeményének szavaltata Sándor Szi-lárdtól. E fiatal szaváló valódi hivatottsággal és pompás hang-annyalgal bír, mely már az énekkárnál is figyelmet keltett, s mikor a költemény utolsó sorát:

„Van, van mégis a koldusnak hazája“ elszavaltta, a lel-kes taps és eljenzés alig akart szünni.

Már az iskolai munkálkodás színvonalán felül álló szép értekezésben dr. Veres Samu tanár „Tompa Mihály s a forradalom“ címmel ügyes és alkalmoszerű reflexióival, egy valóban aesthetikai becsű művet nyújtott, melyet nemesak él-vezettel hallgattunk végig, de a melyből a figyelmes hallgató és olvasó bő ismereteket szerezhet. E mű valóban érdemes volna bármely kritikai lap által való közlésre, mert hű jelle-mzését képezi századunk egyik legnagyobb alakja, a magyar irodalom örök büszkeségének — Tompa Mihálynak. A felzu-dult tapsvihar nemesak a tanár ur önzetlen buzgalmat az ifju-ság vezetése körül, hanem nagy szorgalommal és tehetőséggel irt művét is jutalmazta.

Végül Bodor István tanár, az ifjusági körnek 14 év óta fáradszón elnöke évi jelentése a kör működéséről zárta be a valóban szép és sikerült ünnepélyt, melyről az énekkarral a közönség együtt dalolva a „Kossuth Lajos azt üzenté“ lelke-sítő dallamát, mindenki a meglegedés és ünnepélyes lelke-sültség kellemes érzetével távozott, teljesen megnyugodva a felől, hogy a rimaszombati főgymnasium ifjusága a legkitű-nőbb erkölcsi, szellemi és hazafias vezetést alatt ugy nevelte-tik, a mint a magyar ifjuságunk neveltetnie kell.

* * *

A kaszinóban mintegy 50—60 főből álló díszes tár-saság — Rimaszombat férfi közönségének színe-java — köz-vaecorával ünnepelte meg a nevezetes nap évfordulóját. — Az izletesen felszolgált válogatott étetek és italok mindenkit telje-sen kielégítettek, s a második fogásnál Török János elnök Kossuth Lajosra mondott toaszija, mely tele volt szellemes és élénk reminiscenciákkal, zajos eljenzéssel fogadtatott, majd Glauf Pál ev. lelkész, az épen jelen volt 1848/49-iki honvéde-ket köszöntötte fel a következő szép toaszittal:

„A tisztelt elnök urnak ép oly remek, mint a mily lel-kesítő beszédje által támasztott ünnepi hangulatot nem mer-ném megzavarni, ha nem bátoritana azon meggyőződés, hogy megemlékezésemben az erőtlen kifejezést fedezni s pótolni fogják annak tiszteletreméltó tárgyai: jelen társas ünneplé-siüknek mintegy oltáralakjai.

Rölk itt kegyelettel megemlékezni mindenesetre azon nemzedéknek a kötelessége, a melyhez én is tartozom s a mely csak könyvből, hírből, elbeszélésből bámulja és esodálja hazánk függetlenségi harezának legendaszerű eseményeit. —

Az ifjusághoz.

— Elszavaltatott márczius 15-ikén. —

Uj boldogságról álmodik most

Temetőn a lehullt levél.

Mi is a múltnak szavaiból

Ertjük mit a jövő szavél.

Óh hogy ne! hiszen itt tanultuk

A szeretet örök tanát . . .

Vihar, szellő — dörgi, susogja,

Ez és csak itt lehet hazád.

A letűnt hősök sziv porából

Kinőtt illatozó virág

Reggel, este ezt hozá hozzánk:

„Szeressük a magyar hazát!”

Hajh! de miként ez a nagy kérdés?

Szivünk mélyéből, lángolón;

Ugy, a miként ezt ők szerették,

Kik haltak vérmezőn s bitón.

Ugy, a miként ők, kiknek porát

Szellő s vihar hordozza szét;

S kiknek jeltelen sirja fölött

A szabadság szent tüze ég.

Ez ragyog a harmat eceppjében,

Érről szól a lehullt levél;

Az alkony méla bús sugára

Nekünk ily tettekről beszél.

Hallgassuk ezt és tanuljuk meg

Tettel szeretni a hazát!

Övék a mult, miénk a jövő;

Küzdésre erőt e hit ad.

S ha majd egyszer, — mit ne adjon ég! —

Vész s vihar támad ellenünk:

Szenvedésben és diadalban

Mint ők, egy ért egyek legyünk!

Réthy Andor.

Igen a mi szociális szükségünk nódolattal megemlékezni rólok, kik ama esodás nagy időknél tevéleges tényezői valának, s kik — mint a hogy őket a nemzeti lelkesedés elnevezé — a névtelen félistenek sorában harsogtak s bebizonyították a világ előtt, hogy: „él magyar, áll Buda meg.”

E névtelen félistenek: — az 1848/9-iki honvédek közül az itt jelenlévőkért emelem poharamat, kívánva, hogy őket a hazaszeretet, a hazafiai lelkesedés, a hazafiai legnehezebb kötelesség teljesítésének élő példányképeül, őszinte tiszteletünk s szeretetünk méltó tárgyaiul sokáig bírassuk: — a két Abonyi testvér, Fábry tanár és Beliczay mérnök volt honvédek a magyarok Istene sokáig éltesse!

A nagy tetszéssel fogadott szép toaszt után élénk pohárközeztársaságot váltott a társaság, a szónokkal és a felköszöntött volt honvédekkel s az ünnepi társaság mindig fokozódott jókedvben és lelkesültsgben a hajnali órákban omlott szét.

A dalárdában lefolyt ünnepély külső pompára, fényre talán mögötte maradt a kaszinóinak, de lelkesedés és jókedv tekintetében bizást elmondhatjuk, hogy az ott összegyűlt mintegy 60 főnyi társaság minden tagja szinte át meg át érezte az ünnepélyes alkalom egész jelentőségét. Hallani kellett korszor dalairakat, mikor a „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos” édes busongása, s a „Marseillaise” riadása között mennyi tüzzel, művészettel és lelkesedéssel adták elő a legnehezebb darabokat, melyek a társaságot újra meg újra felvillanyozták s lelkes éljenekre és tapsokra ragadták.

Vacsora közben Lőrinczy György, lapunk szerkesztője, köszöntötte fel hazánk nagy fiát, Kossuth Lajost a következő toasztban:

„Tisztelt uraim! a forradalmaknak egy remekirója és mestere, midőn rövid elmefuttatást enged magának a forradalmak felől, többek között azt mondja, hogy „az emberi nem történelmében vannak korszakok, midőn a száradt ágak lehullanak az emberiség fájáról; midőn az elavult és kimerült intézmények összeomlanak, hogy helyet adjanak új intézményeknek, melyek megújítják az emberiséget, midőn megújítják az eszméket.”

E tömörül összeállított néhány szó a világtörténelemből ismert minden forradalmat jellemez, s így általánosságánál fogva vonatkozatható a miénkire is, melynek emlékét ez alkalommal ünnepeljük.

De — talán egyetlen nemzetnek benső családi életében sem észlelhetők azon specialis tulajdonságok, mint a miénkben, kik minden napot, melynek az emlékezés valamely különösebb jelentőséget tulajdonít, azon módon családi ünnepé avatunk. Talán egy nemzetnél sincs meg a minálunk közös kegyelet, melylyel az ugynevezett „névnap” és „születésnap” iránt viseltetünk.

Márczius 15-ike a magyar nemzet családi életében e két ünnep különös jelentőségével is bír. Névnapija az a magyar szabadságnak, melyet másképen „márczius 15”-nek nevezhetünk és születésnapja a magyar sajtónak, mely e napon először volt a szabad hazában szabad gondolatnak és eszmének szabad kifejezője.

Hogy egy pohárba töltsék a „háromszor iszik a magyar” közmondás által rám kötelezett három italt: e pohár bort azért ürítem, ki a magyar nemzeti történelem két szent gyermekét: a magyar sajtót és magyar szabadságot keresztvízre tartotta, és szívből kiáltom: éljen keresztapjok, éljen Kossuth Lajos!

Mely után fáradhatatlan derék daláraink szebbnél szebb dalai előadásával a lelkes kis társaságot a reggeli tórákig szakadatlan jókedvben és lelkesedés között a vendégszeretet magyaros őszinteségével tartotta együtt.

Levelezések.

Nagy-Röcse, 1886. márczius 16.

„Lumpáczius és a három jó madár” került színre folyó hó 14-én a nagyröcsei műkedvelők állandó színpadán. A röcseiek borzadva nézték a pár nappal ezt megelőzőleg dühöngő hóvizart, mely a közlekedést megszüntette s a darab sikerét, melyre pedig nagy gonddal és fáradsággal készültek már régebben, veszélyeztette. Különösen bántotta őket az, hogy éppen most, midőn oly magasztos czeloak támogatását tüzték ki, — mint a gömörmegei magyar közművelődési egyesület, — az anyagi jövedelem a szokottnál csekélyebb leend. Aeolus megértve az aggodalmakat s belátta azoknak jogosultságát, két nappal az előadást megelőzőleg visszaparancsolta a dühös „Bo-reát” barlangjába. A vendégek özlöltek aztán mindenfelől; kit a műélvezet, kit a jótékony czél, kit a rokonszenv, barátság hozott, s mikor este a zene felharsogott, a teremben már nagy számu, igen diszes közönség várta nyugtalanul a függöny felemelkedését. A mint az megtörtént, a bámulat néma esendje vett erőt a nagy közönségen, a tündér király (Heinecz Frigyes) birodalma állott előtte teljes pompájában, vakító fényben. — A tündér király a színpad közepén ült, magas kiváló esinnal feldíszített trónján, pompás királyi öltözetben, közvetlen mellette apró tündérek (Mihalik Margit, Stejlehner Margitka, Heiner Gizella) állottak, könnyű rózsaszín ruhácskákban; a színpadon félkörben a legváltozatosabb s valódi tündéri fénynyel kiállított ruházatban, arannyal áttört fátyolokat tartva állottak a szebbnél-szebb, kedvesebbnél-kedvesebb tündérek. (Maklár Ida, Papszász Mariska, Pour Irma, Bárdossy Irén, Tóth Kornélia, Valovits Matild, Vaniek Berta, Tóth Irén.) Elöl, valódi görög istennő jelmezben, állt a bájos Fortuna, hátrább a mai rend ellen mindig zugoló öreg tündér (Ocskay János), s a háttérben a bűvész mester (Dr. Ligety Adolf) mint egy valódi Mephisto. Később megjelent, mint egy földi dandy, Lumpáczius (Perjessy László), ki azon irigylésre méltó előjoggal bír a színpadon, hogy a tündérek kedves körében fesztelemül mulathatja magát, mit ő szerepéhez hiven fel is használ. — Ezen tündérszereplés, úgy szólván a darab nyitánya, mámorítólag hat a néző közönségre, szinte sajnálja, ha ezen elragadó képtől a lehalló függöny elvonja. — A mi a játékot illeti, az is dícséretreméltó, a büszke tündérkirály, a panaszkodó öreg, a duhaj Lumpáczius s a fenséges Fortuna (Molitorisz Irén) jelent meg a nézők előtt. A tulajdonképeni darab aztán következett. E tündérszereplés ugyan elhatárolták, hogy Fortuna, — a szerencse istenasszonya — három lumpot nagy vagyonnal, gazdagsággal áraszt el, hogy megtudják azt, vajon ezen szerencse jóvá, szorgalmassá teszi-e őket? s ha igen, a tündéror-

szági rend is megváltozik. — E három lump jelenik meg a következő képben: Enyves (Hering Samu) egy sentimentalisan vándorló asztalos legény, Czérna (Nagy Lajos) egy hőbortos uraskodni szerető szabó és Lábszjij (Dedinszky Gyula) egy örökké „pityós”, s csak az „astronomiát” szerető csizmadia. Ezen lumpoké a darab, ők benne a főszereplők, játékuktól függött a darab sikere. S ha konstatáljuk, hogy az fényesen sikerült, — méltattuk a szereplők alakítását is. — Nem lehet hibebebe adni a részeges csizmadiat, a részegség különböző phrásisait, a műveletlen ember tudakosságát, a részeg bornírtságát, mint azt Lábszjijban megtestesítve láttuk. — És mit szólunk Czérnáról? A szabó báróról? Valódi virtuozitással adta a szereplő e felette nehéz és fárastó szerepet. Az urhatnám s félművelt embert, ki midőn vagyonaal rendelkezik, a legpazarabb bőkezűséget tanúsít, a könnyelmű, de mindamellett jószívű hőbortost, a szüntelen ugráló, bajban ravasz de nem okosan ravasz Czérnát, járásban, hangban, mozdulatokban, érzékenységen élethűen visszatükrözve láttuk és hallottuk. A szerelmes s a remiuiscentiákban élő Enyves, kinek a jóra köztük legtöbb hajlama van, méltó társuk volt. Szerepének azon rendkívül nehéz oldalát, mely szerint majd komoly, majd boldonsz, majd bosszualló, majd olvadékony, fényesen fejtette meg. A többi szereplők is nagy ügyességgel, élethű előadással, megnyerő alakítással igyekeztek a darab sikerét előmozdítani. — Pityapatyné (dr. Ligety Adolfné) és két leányát Kamillát és Laurát (Halasy Bella és Hrenesik Ida) kedves játékuktól zajos tapsviharral jutalmazta a közönség. Az első öntudatos alakítása, a két utóbbi naiv szereplése nagyban emelte az est sikerét. Juliska (Pour Ella), Rózi (Papszász Mariska) Kaptáné (Reuss Aranka), mint a három lump megváltói szerepek érdemeiket, különösen az első, már szerepénél fogva is az utóbbiak pártfogója, gyönyörűen domborította ki a szerelmes, de tarózkodó menyasszonyt. Zsuzsi (Halasy Irén) kedves alakjával, élénk mozgásával, Kati (Vaniek Mariska) ezzel ellentétben komolyabb magaviseletével, Nanesi (Bárdossy Ilona) kedves tánczával élénkké tették a koremai jelenetet. — Ezt a mindig szolgálatkés koresmáros (Dövényi János), a fizető Lopótök (Aschner István) a mulató és tánczó legényekkel teljesen kiegészítették. — Hatalmas alak volt az Enyves apósa Gyalu (Szeceky Antal) asztalos mester, ki nyúvással együtt hathatósan közreműködik a két lump megjavításán. Typusa volt a gazdag, önézetes asztalos mesternek, hangja megnyerő, játéka kifogástalan volt. — Sógora Rétes (Gaján Viktor) élénk derűség közt játszott. Szeles (Kiss Jenő) a gazdag lett Czérna schwindler tarátja, Ritkás (Terlik Lajos) a pénz nélküli vásárló, jó alakok voltak. — Valódi zsidó házáló volt hangban és alakban a sorsjegyaró (Mihalik Miska). Dícsérettel kell megemlíteni a korhelyek és csalók mintaképet Rongyvárit, (Malicák Aladár) ki oly körmönfont módon tudta befogni Lábszjiját. — Nagy hatással volt a darab élénk előadására a buzgó legények serege (Ferdinandy Jenő, Hrenesik Béla, Teszák Rezső, Terlik Alajos) és a pajkos inasok (Remenyik, Heinecz H., Brinich J.) Kettős munkát végeztek, amennyiben kettős szerepet játszottak és mind a kettőt dícséretes alakítással. Czérna két inasa (Ferdinandy Jenő, Hrenesik Béla), Pontos (Teszák Rezső), Czérna festője (Lahner György). — A közönség szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta a buzgó műkedvelőket. A jótékony czélra 100—120 frt lesz a jövedelem. Az előadást kedélyes tánczestély követte, melyen 46 pár tánczolta az első négyest és tartott kiváló-kivirradtig.

Klio.

Rimaszéce, 1886. márcz. 16.

A mit egyesek, bármily tekintélyes számban legyenek is; de elágazó politikai — és életnézet — és érdekek birtán, ki-vihetetlennek tartana't, habár vele a közszellem és nemzeti önézet hathatós emelését érnék is el; annak egy-egy szerény hatáskörrel bíró testület, lelkes vezetőktől támogatva, fényesen felel meg.

A rimaszécei ref. énekkar a szabadság újjászületésének évfordulóját impozansan ünnepelte meg márcz. 15-én, összekötve ezen alkalommal zászlójának felavatását is, mely „Szabadság és Egyenlőség” jelszavakkal ékeskedik.

A zászló védnökeül, anyjával nagys. Hanvay Aladár ur Anna leánya kéretett fel. Elvállalta és védnöki tisztét hiven teljesítette.

D. e. 10 órakor a ref. templom haragjai megkondultak. Százával özlölött a szabadságért lelkesedni tudó nép a templomba és meghallgatta papjának lángoló hazaszeretet sugallta igéit, — jelen volt a zászlóavatási szertartás lélekemelő jeleneténél — elmerengve a multon, bizalommal tekintve a jövőbe. Mely után a „Hymnus” elzengésével távozott.

Délután az énekkar a „Kossuth indulót” haugoztatva járta be a várost-fennlobogatva, büszkeséggel kísérve a szabadság és egyenlőség zászlóját; majd az 1848-iki márcz. 15-ére emlékeztető permetező eső megeredvén, rázendítette, hogy:

Esik eső karikára,
Kossuth Lajos kalapjára,
Valahány esep esik rája,
Annyi áldás szálljon rája!
Éljen a haza!

Körmenetét bevezetvén, a vendéglő nagy termébe vonult, hol a helybeli ref. tanító Keviczky Béla urnak a történelem aranszálaiból remeken szőtt alkalmi felolvasásában gyönyörködött, — sirva vigadott. Nem egy tisztos agg szeméből könnyet facsart a multak meleg felelevenítése.

A fiatalság sem akart hátrébe szorulni. Hanem sirhattott öregjeivel, legalább egy szívet, egy lélekkel járta a — esárdást. Megtánczoltatta az ifju, bájos zászlóanyát is. s.

Simoni, 1886. márczius 16.

Simoni és vidékének nagy számu közönsége ünnepelte együttesen a márcz. 15-iki szent napot Simoniban.

Az ünnepély, a kedvezőtlen idő miatt a templomban tartott, szónokoltak Vattay László s. lelkész és Lenkei János tanító; közben a dalárda énekelte hazafias dallamokat.

A simonii nagy templom zsufolásig megtelt. A szónoklatok végeztével a 48-as zászló alatt vonult a közönség a falu végén álló kastély termébe, utközben „Kossuth Lajos azt üzenté” édes bus dallamot zengedezve; hol Alexay Istvánné asszony terített asztalokkal várta az érkezőket.

A szebbnél szebb köszöntésekkel felszerelt lakoma az est beálltáért véget. Szeretett orsz. képviselőnk Bornemisza István táviratilag küldé üdvözlését a megjelent vendégeknek; kit az éppen most folyó fontos törv. javaslat fölötti vita végeldöntése tartott vissza a megjelenéstől. Kedves vendégeink

azon tudattal távoztak körünkől el, hogy jövőre e napon ismét találkozandunk; s hogy e találkozásra szükség van, mert általa jobban-jobban megerősítettik választó kerületünkben az összetartás szelleme.

Itt e helyen is fogadják a rendező bizottság halás elismerését ama két feukölt lelkű honleány, kik buzgalmat és fáradságot nem kimélve, a márcz. 15-iki ünnepély költségeinek fedezésé alapjára általuk készített többrendbeli tárgyat sorsoltak ki, s a bejött tiszta jövedelmet 35 frtot, a hazafias czél segélyezésére folajánlották.

Az ily honleányi cselekedet nem szorul dícséretre.

A szerény ibolyát melyik virág haladja tul értékében!?

Fogadják mindkét honleány a rendező bizottság meleg köszönetét!

A kisorolt tárgyakat Ruszkay Gyula jánosi lelkész és Lengyel Abraham bátkai jegyző nyerték meg.

A megürült simoni-i lelkészi állomásra e hó 17-én volt a candidátió Tornallyán.

Osszesen hatan pályáztak.

Kijelöltettek: Bartók János, Seres József, Kupai Dénes, Osváth István és Konecz Károly lelkészek. Az egyház küldöttei Osváth István jelöltségét ohajtották érvényesíteni, s így a simoni-i lelkészválasztás egyhangulag fog ápril 4-én végbe menni. Egyetlen ember sincs, ki a jelöltek közül más egyére adja szavazatát; büszkeségének tartja az egyház község, hogy papját egy akarattal minden szavazás nélkül közfelkiáltással fogja megválasztani.

r. l.

Hirek és vegyesek.

József napja tudvalevőleg mindig zenezóval és nagy vígsággal jár Rimaszombatban. Beletelik két hét minden József megünneplhelni névnapját, mert rendszeren ugyanazon társaságok vannak mindenütt jelen. A már lefolyt névnapok közül a Baksay József és Törköly József vendégszerető házainál vidám baráti körök ürítgették a gyöngyöző borral telt serlegeket a közszeretében álló házigazdák és családjaik egészségére, a táncz és változatos, de mindig jókedvű, mulatság mindkét helyen kiváló-kivirradtig tartott. — Eljenek a Józsefek!

Halózáás. Vettük a következő gyászjelentéseket: Ruscsein József és fia Béla, ugyszinte özv. Ruscsein Jánosné szül. Goldinger Anna, valamint Fűrjész Sámuel és neje szül. Soltész Terézia gyermekeikkel: István és Tamás, azoknak nejeivel: szül. Szinyey Anna és Mariska, valamint Zsuzsanna férjzett Mesko, melyen megszorodott szívet jelentik a felejtethetlen nő, anya, leány, testvér, sógorné, illetve rokon Ruscsein szül. Fűrjész Erzsébetnek folyó 1886. évi márczius hó 14-én, éjjeli 11 órakor, elte 33-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült teteme f. évi márczius 16-án, délutáni 3 órakor fog a rimaszombati sirkertben, a ref. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tetetni. Béke lengjen porai felett! Rimaszombat, 1886. márcz. 15. — Özv. Pákh Pálné született Szilágyi Hermin ugy maga, valamint gyermekei: Mihály, Berta, Gizella és Albert, ugyszinte testvérei, sógorai, sógoronéi és számos rokonai nevében fájdalomtelt szívet jelentik a forrón szeretett férj, atya, sógor testvér és rokonok Pákh Pál Fülöp Coburg Gothai herceg Ö királyi Fensége vasgyári pénztárnokának folyó év márczius hó 15-én éjjeli 11 órakor, életének 56 ik boldog házasságának 26-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 18-án délután 2 órakor fognak az ág. evang. egyház szertartása szerint örök nyugalomra kisírtetni. Pohorella, 1886. márczius 16-án. Béke lengjen porai felett!

Kövény Albert, a miskolci színház leendő igazgatója, ki hat pályázó közül, minden concessa nélkül, szótöbbséggel az 1886/7. évi színdnyére a miskolci színházat megkapta, ki eddig a színészi-egyesület egyik neves tagja (Jakab Lajos szintársulatával már itt is működött) és mindenütt, hol eddig, mint komikus megfordult: közkedveltségnek örvendett, a jövő hó közepé táján minden szakmában kitünően szervezett dráma, vígjáték, népszimű és operette szintársulatával városunkba érkezik, hol is előadásai sorozatát: Liszt Ferencz „Király dalával” és „Tót leány” Almássy kitünő népsziműjével előreláthatólag megkezdí. Miskolci Henrik, a nevezett színgazgató titkárja már városunkba is érkezett, hogy az előleges intézkedéseket megtegye. Előre is melegen ajánljuk városunk műpártoló közönségének, volt alkalmunk a névsort és ezzel kapcsolatban a műsört is látni, mely minden nevezetesebb udjonságot magába foglal és biztos garantiát nyújt, hogy műértő közönségünk minden tekintetben élvezetes estekre számíthat. A tagok közül említést érdemel: Kövény Róza k. a. (coloratur enekesnő), ki jelenleg a pécsi színház kedvenc tagja, továbbá K. Iványi Mariska, ki althangjával mindenütt méltó tetszést aratott, valamint Kovács Ilka, a másodénekesnő; a drámában: Bezckóiné, Kecsméthy Irma, és Jelenffy Jolán kisasszony lesz hivatva működni. A férfiak közül Péntek József, tenorista (a kassai színház kedvelt tagja), Hunyadi József, szép hangu bariton (a debreczeni színház tagja), továbbá Kövény (az igazgató) ki a legkedveltebb komikus a vidéken. Morvay Antal, szerelmes. Fenyvesy Károly jellem, Veress Sándor hősszínész és még sok más jó erő. A műsorból nagyjából csak: Zilah herczeg, Sötét pont, Fekete gyémántok, Gasparone, Hoffman meséi, Czigány báró és Béarni leányt említjük meg, de bizton állíthatjuk, hogy az udjonságoknak száma sok lesz. A bérletivel, Miskolci, a titkár csak jövő hó első napjában teszi tiszteletét, mert még sok egyéb elintézni valója van, mielőtt beköszöntenek. Előre is üdvözljük őket körünkben, részünkről hisszük, hogy szívesen látott vendégeink lesznek.

Megfagyott a mult hetekben dühöngött hóvihar alkalmával Serke és Simonyi között egy szegény cselédember, ki Léhiben a koresmárosnál szolgálván, ura lányának lakadalmára cigányt fogadni járt Serkében. Az iszonyu viharban letért az utról, s a mezőségen átfutó patakban összerogyott, hol is holttestét esontta fagyottan harmadnap reggel találták meg.

Táncmulatságot tartottak Susányban e hó 2-ikán a „Gömörmegei magyar közművelődési egyesület” javára. — A szomszéd Fazekas-Zsaluzsány és Nagy-Szuba tekintélyes számu vendéggel vett részt e hazafias mulatságban, melynek létrejötté körül a legkiválóbb érdem Susány értelmes lakosait s köztük Bahéry János tanítót illeti. — Inkább hasonlított ez családi ünnepélyhez, mint nyilvános táncmulatsághoz, mert az itt divó feszességet a házias jókedv s bizalom helyettesítet-

ték. A jó zene s bor mellett az iskolai növendékek hazafias dalai fűszerezték a mulatságot. — A kitűzött jótékony ezútra igaz, nem hajtott százakat, de a szellem, mely ily uton terjesztetik, többet ér az aranytól és ezüsttől.

Kimutatás. A „Gömörmezei közpörház“-ban az 1885-ik évről maradt beteg 25 fi, 21 nő, az 1885-ik évben felvételt 376 fi, 239 nő, összesen 615, ápolatott tehát az 1885-ik évben 401 fi, 260 nő, összesen 661. Ezek közül:

gyógyult	296 fi, 186 nő = 482,
javult	32 fi, 23 nő = 55,
gyógyulatlan távozott	6 fi, 10 nő = 16,
meghalt	27 fi, 15 nő = 42,
további ápolás alatt maradt	40 fi, 26 nő = 66.

összesen: 401 fi, 260 nő = 661.

A meghaltak közül haldokolva vétetett fel 4 férfi. Az ápolási napok száma 20419, esik tehát egy egyévre 30, ápolási nap. Legnagyobb volt a betegek száma március hónapban (129), a legkisebb szeptember hónapban (92). Az egyes napokat tekintve legtöbb beteg volt március 15-én (77), a legkevesebb beteg létszám volt szeptember 17-én (40). Nagyobb sebészi műtét végeztetett 53, melyből gyógyult 47, javult 2, gyógyulatlan távozott 2, meghalt 2, egyik gümőkórban, másik orbáncban. Illetőségre nézve volt gömörmezei 435, abauj-tornamegyei 8, árvamegyei 4, barsmegei 2, borsodmegei 16, eszterházi 1, gácsországi 3, hevesmegei 5, jász-nagy-kun-szolnokmegei 1, karinthai 2, lipómegei 1, morvaországi 7, nógrádmegyei 30, nyitrai 1, olaszországi 1, pozsony- megei 3, sárosmegei 2, szathmármegyei 2, szepesmegei 19, turócmegei 3, zemplénmegei 2, zólyommegei 15, slavoniai 2, württembergi királyságból 1, esztergommegei 1, mosonmegei 1, pestmegei 2, szolnok-dobokamegyei 1, un- garymegei 1, méntelepi katoná 12, esendő 18, tüzér 12, pénzügyőr 1. A mai napig felvételt 138 beteg, 19 el több mint a múlt 1885-ik évben. — Rimaszombat, 1886. március 8-án. A z i g a g a t a s á g.

A feleli egyesült éneklőkar március hó 6-án tartott hangversenye szépen sikerült. Bevétele 106 frt volt. A felül- fizetések 12 frtra rugtak. Felülfizettek: Beeske Bálint, Lenkey István, Lőrinczy György, Dr. Véber Ignác, Róth Pál, Flasko György, Tarnay Sándor, Györfly József énekkar tag, Hanka György, Schönk Ödön, Lőreney József, Bartók János és társa (Ajnacsöröl.) Visnyai Pál, Eberle Gáspár, Czikra Mihály. Fogadják a jótékony adakozásért az egyesült éneklőkar halás köszönetét.

A nagyrőcei mükedveió-társulat által folyó hó 14-én a gömörmezei magyar köznevelődési egyesület javára rendezett mükedveió előadás bevétele tett 367 frt 50 krt, a ki- adás volt 243 frt 77 kr, maradt tehát tiszta jövedelemként a jótékony cél javára 123 frt 73 kr. Ezen összegben bent fog- laltatnak következő felülfizetések, melyeket ezennel köszönettel nyugtatványozunk: Borbély Lajos 25 frt, Hámos László 8 frt, Guha Viktor 3 frt, Bolváry István 5 frt, Roxer Vilmos 1 frt, Jaczkó Pál 1 frt 50 kr, Dapsy Viktor 5 frt, Oskó Lajos 2 frt, Dr. Posevitz Albert 2 frt, Heinecz Hugó 2 frt, Böhm Jó- zsef 1 frt, Prizibislavszky Adolf 50 kr, Siffi Adolf 50 kr, Schmidt Arthur 50 kr, Papp József 50 kr, Maró Viktor 1 frt, Stech Kálmán 1 frt. Összesen 59 frt 50 kr. Az elnökség.

Pályázat.

A gömörmezei általános tanító egyesület választmánya folyó évi február hó 17-én tartott ülése jegyzőkönyve 6 ik pontjának határozata értelmében a következő tételre: „Miképen le- het a magyar nyelvet tótajku népiskoláink- ban a legsikeresebben tanítani“ új pályázat hir- dettetik. — A pályamű jutalma 4 darab es. és k. arany. — A zárt, jelíges levéllel ellátott és idegen kézzel irt pályamű- vek az egyesület elnökéhez (Rözezy István, polg. isk. igazgató hoz. Nagy-Rözezy) legkésőbb 1886. december 31-ikéig bekü- lendők. — A pályadíj esak abszolut becsü munkáknak fog kiadatni. — Csak egyleti tagok pályázhatnak. Nagy-Rözezy, 1886. március 18-án.

Perjessy László, egyleti főjegyző.

Felelős szerkesztő: LŐRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

A folyó évi március hó 29-ik napján meg- tartandó megyei alispáni választás alkalmából vagyok bátor tisztelettel értesíteni a mélyen tisz- telt vidéki uri közönséget, miszerint a jánosi-ut- czában az ugynevezett **Nikodém** kávéházi-épület emeleti helyiségében

társas-ebédet

1 frt 20 krért személyenként, — egy üveg ki- tűnő, saját kezelésű boromat is beleszámítva — elvállalok.

Az ebéden résztvenni kívánók tisztelettel ké- retnek szándékukat legkésőbb **folyó hó 25-ég** velem vagy személyesen, vagy levél útján tu- datni. — Maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1886. március hó 19.

Tóth Pál, vendéglős.

Kos eladás.

Gróf Serényi László putnoki uradal- mában 30 darab egy éves, Ramboilett keresztezési, 60 kilo élő sulyu kosok eladó.

Hirdetmény.

Fáy Albert tulajdonához tartozó, a gicze- nasztraj- és horkai határból összetagosított, mint- egy 1022 tagosított holdat tevő birtok **1886. évi április hó 1-től**

haszonbérbe

kiadó, esetleg eladó, a feltételekről tájékozást ad a tulajdonos **Szűgyben** (Nógrádmegye) és Tor- nallyán **Tomcsányi László** ügyvéd.

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi ható- ság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takaré- pénztár** végrehajtatónak **Borsos István** s neje **Tor- ma Borbála** végrehajtatást szenvedő elleni 350 frt tőkekö- vetelés és járulékaik iránti végrehajtatási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Alsó-Pokorágy község határában fekvő, az alsó-pokorágyi 35. sztkvben foglalt, Borsos István s neje Torma Borbála nevének álló s őket illető 1/3. urb. telekre az árverést 1544 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban el- rendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi június hó 1-ső napján d. e. 10 órakor A.-Pokorágyon, a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 154 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított; és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijel- ölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz- nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1886. évi március hó 12. napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság. **Fornét, kir. tszéki elnök.**

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi ható- ság közhírré teszi, hogy **Balázs János** s **társai** végre- hajtatónak **Michnai János** s **társai** végrehajtatást szen- vedők elleni 38 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehaj- tási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Likér község határában fekvő a likéri 35. sztkvben A. I. 1—14. sorsz. a. foglalt 2/3. urbéri telekből Michnai Jánost, Istvánt, Juliannát és kiskoru Michnai Zsuzsannát illető felerészére az árverést 357 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban el- rendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886-ik évi április hó 5-ik napján délelőtt 10 órakor Likér köz- ségben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árveré- sen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Ár- verezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 35 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi no- vember hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rende- let 8. §-ában, kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmé- ben a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiál- litott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1885. december hó 29. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. **Fornét, kir. tszéki elnök.**

Hirdetmény.

9187. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Ferjenecik János** végre- hajtatónak néhai **Faluba János örökösei** végrehajtatást szenvedők elleni 741 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehaj- tási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Fűrész község határában fekvő a fűrési 37. sztkben foglalt 1/4. urbéri telek külsőségből Faluba Jánost illető s nevének álló felerészére 439 frt és a fűrési 205. sztkben foglalt Faluba Jánost illető beltelek s azon levő épületek és káposztás földre az árverést 320 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi március hó 31-ik napján délelőtt 10 órakor Fűrész köz- ségben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árveré- sen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a fűrési 37. sztkvi ingatlanra 43 frt 90 krt, a fűrési 205. sztkvi birtokra 32 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy- miniszeri rendelet 8. §-ában, kijelölt övadékképes értékpapír- ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges el- helyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1885. december hó 31. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. **Fornét, kir. tszéki elnök.**

Legjobb szerkezetű és roppant leszállított áru varró-gépek.

Vaskereskedés.

T. cz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Rimaszombatban a **főtér és jánosi-utca sarkán, Bernáth Gyula** ur házában, egy jól felszerelt

vas- és lakatos-áru, szerszám, konyhaszerek és festékáru kereskedést nyitottam és egyszersmind **varró- és gazdasági-gépek** eladásával foglalkozom.

Szükséglet esetén kérem a n. é. közönséget engem szives látogatásával vagy rendelmé- nyével szerencsétetni; **jó, olesó** és a **legpontosabb kiszolgálatról** előre biztosítva, maradok kiváló tisztelettel **BRAUN ZSIGMOND, vaskereskedő.**

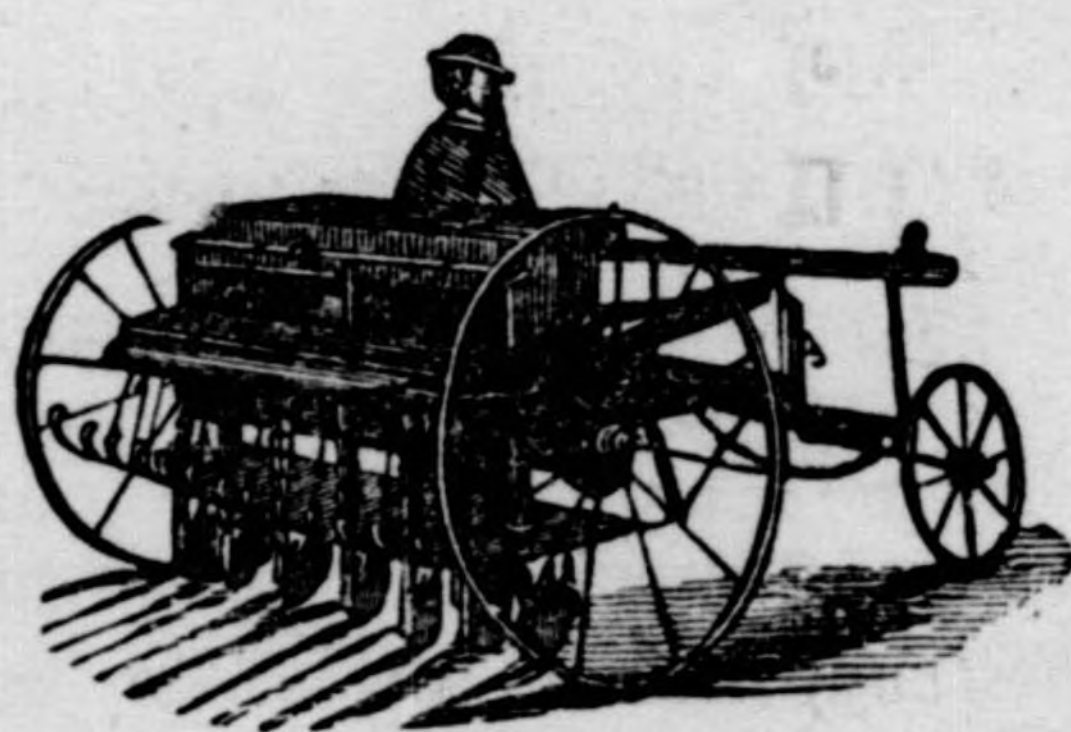
A következő cikkek a n. é. közönség különös figyelmébe ajánlom:

Különbéle lakatosáru, épületi lakatos munkák, sárgaréz és öntött-vas épületi vasalások. — Ablak, ajtó, kapu- és butor-vasalások. — Mindennemű öntött sárgaréz-áruk, sárgaréz, ón, acél, lapos-, négyszögü- és göm- bolyü vasak. — Koesi tengelyek, földmívelési szerek, kováesztüzhelyek, fuvók, furógépek, állók és egyéb szer- szám. — Tized- és balance-mérlegek sulyokkal. — Fehér bádög-, sárgaréz- és vas-lemez. — Sodrony-szegek és esavarok. — Különbéle kerti szerszámok. Amerikai vasvillák. — Házi- és konyhaszerek nagy választékban. — Packfong- és alpaca-áruk, továbbá készletet tartok vegyszert festékekből u. m. kész olajfesték, földfestékek, olajok, mázok, kencez (Firnis), serte-áruk, koesi-kenőcs. kőszőrükövek, hordó-ésapok stb. stb.

Legjobb szerkezetű és roppant leszállított áru varró-gépek.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje **KASSÁN, Eperjesi-ut 6. sz.**

Ajánljuk a t. gazdaközönségnek a tavaszi idényre szükséges gépeket, nevezetesen: **szilárdan szerkesztett könnyű Sorvető és szórvavető gépeket, Ekéket és boronákat, Hengereket, lókapákat** stb. Továbbá **Backer- és magtárrostákat**, mely gyártmányainknak gép- gyárunkban **állandóan jelentékeny készletet tartjuk.** Bizományi raktárt tartunk

STOLCZ MÁRTON urnál Rimaszombatban.

Szállítunk továbbá saját gyártmányu s legjobb szerkezetű szeszgyár- és malomberendezéseket, gőzgépeket és gőzkazánokat, házi- és egyéb szivattyukat stb. — Ethasznált gépek, különösen

gőzmozdony és gőzcséplők

pontos **átigazítását** és **kijavítását** legjutányosabban eszközöljük.

Gyártmányaink képes jegyzékét b. kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.